

مهندس آیدین حسن زاده
کارشناس جمع‌تولیدات کلابردی و تولید بذرها
شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

بیماری‌های بادام زمینی پوسیدگی‌های قارچی

پوسیدگی ساقه

یکی از عوامل خسارت‌زای گیاهی از مرحله کاشت تا پایان برداشت در شرایط خشک، بیماری پوسیدگی ساقه *Rhizoctonia solani* می‌باشد. علائم این بیماری بر روی ساقه‌های رونده بادام زمینی به صورت فرورفتگی‌های سیاه رنگ مشاهده می‌شود (شکل ۱). در گیاه بیمار، پگ‌ها نیز آلوده شده و در آنها غلاف تشکیل نمی‌شود.

یک ساپروفیت معمول در خاک بوده و به عنوان یک انگل اختیاری در بادام زمینی شناخته می‌شود.

پوسیدگی ساقه بادام زمینی با عامل *Sclerotium rolfsii* که کپک سفید نامیده می‌شود یک بیماری آخر فصل بوده و تا نیمه فصل رشد که هنوز شاخ و برگ بادام‌ها چندان گسترش نیافته، ایجاد نمی‌شود. با گسترش شاخ و برگ بادام و افزایش دما و رطوبت، نخستین علائم بیماری شامل زردی و پژمردگی شاخه‌های جانبی، ساقه اصلی و در نهایت تمام گیاه ظاهر می‌شوند. غلاف‌ها نیز از میسلیم قارچ پوشیده شده و به رنگ سفید مشاهده می‌شوند. اسکروت‌های گرد و کوچک روی بخش‌های آلوده گیاه تشکیل می‌شوند و عامل بقای قارچ در خاک می‌باشند. اسکروت‌ها در ابتدا سفید بوده ولی به تدریج به قهوه‌ای تغییر رنگ می‌دهند.

پوسیدگی ریشه، پگ و غلاف

دو گونه *Pythium aphanidermatum* و *P. myriotylum* عامل بیماری مرگ گیاهچه، پژمردگی آوندی و پوسیدگی ریشه بادام زمینی هستند. گونه *P. myriotylum* در شرایط گرم و مرطوب فعالیت بیشتری دارد. ریشه‌های جانبی بادام زمینی حساس بوده و با پوسیدگی آنها حجم ریشه کاهش می‌-

شکل ۱. مراحل اولیه عفونت قارچ *Rhizoctonia solani*

روی ساقه‌های جوان بادام زمینی آلوده به *Diplodia gossypina* جوش‌های مشاهده می‌شود که در اواخر فصل پاره شده و میسلیم‌ها از آن خارج می‌شوند. این قارچ

تراکم زیاد همراه با آب گرفتگی ردیف‌های کاشت، شرایط مرطوب و تهویه کم از عوامل تشدید کننده پوسیدگی هستند. در چنین شرایطی ممکن است بوته‌ها در ظاهر سالم به نظر برسند ولی غلاف‌ها در زیر خاک در حال پوسیدن می‌باشند. تغذیه نماتدها و لارو حشرات از غلاف‌ها به دلیل ایجاد زخم و ایجاد راه ورود برای عوامل بیماری‌زا، آنها را به پوسیدگی مستعد می‌سازد.

یابد و در نتیجه پژمردگی در اندام‌های هوایی ایجاد می‌شود (شکل ۲).

شکل ۲. علائم قارچ *Pythium* spp.

اگر پوسیدگی ریشه به بافت آوندی گسترش نیابد، با بهتر شدن شرایط محیطی، امکان گسترش ریشه‌های فرعی و بهبود گیاه وجود خواهد داشت.

پوسیدگی‌های پگ و غلاف بادام زمینی در اواخر فصل رویشی ظاهر شده و توسط سه گونه قارچ شامل *R. solani* AG2-2، *Pythium* spp. و *Fusarium* spp. ایجاد می‌شوند (شکل ۳).

منبع

Bellgard, S. 2004. Common diseases of peanuts in the top end of the NT. The American phytopathological society. No. 62.

شکل ۳. پوسیدگی غلاف و پگ بادام زمینی